

Raziskava razširjenosti koščičnega škratca (*Coenagrion ornatum*) v letu 2016

končno poročilo

Miklavž na Dravskem polju
julij 2016

Raziskava razširjenosti koščičnega škratca (*Coenagrion ornatum*) v letu 2016

končno poročilo

Naročnik:

Ministrstvo za okolje in prostor
Dunajska cesta 48
SI-1000 Ljubljana

Št. naročilnice: N2550-16-0057

Izvajalec:

Center za kartografijo favne in flore
Antoličičeva 1
SI-2204 Miklavž na Dravskem polju

Vodja projekta:

Mladen Kotarac, univ. dipl. biol.

Datum:
29. 07. 2016

Center za kartografijo favne in flore

Direktor
Mladen Kotarac, univ. dipl. biol.

SEZNAM DELOVNE SKUPINE

Center za kartografijo favne in flore
Antoličičeva 1, SI-2204 Miklavž na Dravskem polju

Mladen Kotarac, univ. dipl. biol.
Ali Šalamun

Priporočen način citiranja:

Šalamun, A. & M. Kotarac, 2016. Raziskava razširjenosti koščičnega škratca (*Coenagrion ornatum*) v letu 2016. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 19 str. [Naročnik: Ministrstvo za okolje in prostor, Ljubljana.]

Sestavni del poročila je CD s poročilom (doc in pdf format) ter podatkovno zbirko (mdb format).

KAZALO

KAZALO SLIK	3
KAZALO TABEL	4
1. UVOD	5
2. METODE DE LA	6
3. REZULTATI	8
3.1 Povezanost populacij s širšo okolico	15
3.2 Predlog dodatnih območij za vključitev v omrežje Natura 2000	16
3.2.1 Goričko	16
3.2.2 Radmožanci.....	17
4. VIRI IN LITERATURA	19

KAZALO SLIK

Slika 1: Območji, leta 2010 predlagani za dodatne raziskave koščičnega škratca (<i>Coenagrion ornatum</i>) (iz Šalamun in sod. 2010).	6
Slika 2: Znanе lokalitete koščičnega škratca (<i>Coenagrion ornatum</i>) pred začetkom raziskave (CKFF 2016), predlagani območji raziskav ter POO Goričko in Mura.	7
Slika 3: Lokalitete popisov koščičnega škratca (<i>Coenagrion ornatum</i>) z označenimi najdbami.	9
Slika 4: Koščični škratec (<i>Coenagrion ornatum</i>) pri prepustu Črnega potoka pod avtocesto (foto: A. Šalamun, 08. 06. 2016).	10
Slika 5: Kanal Bukovnica pri vasi Genterovci (foto: A. Šalamun, 23. 06. 2016).	12
Slika 6: Prepust Črnega potoka pod avtocesto (foto: A. Šalamun, 08. 06. 2016).	13
Slika 7: Kanal na polju Pašnik (foto: A. Šalamun, 08. 06. 2016).	13
Slika 8: Potok Lukaj ob cesti pri osnovni šoli na J koncu vasi Kuzma (foto: A. Šalamun, 16. 06. 2016).	14
Slika 9: Kanal na travniku ob potoku Mala Krka JZ od zaselka Pusta (foto: A. Šalamun, 16. 06. 2016).	14
Slika 10: Samec in samica koščičnega škratca (<i>Coenagrion ornatum</i>) med odlaganjem jajčec – potok Lukaj, Kuzma (foto: A. Šalamun, 16. 06. 2016).	16
Slika 11: Potok Škaperjeva graba v vasi Dolič (foto: A. Šalamun, 16. 06. 2016).	17
Slika 12: Radmožanski kanal zahodno od vasi Radmožanci (foto: A. Šalamun, 30. 05. 2016).	18
Slika 13: Lokalitete koščičnega škratca (<i>Coenagrion ornatum</i>) na območju, ki ga predlagamo za vključitev v omrežje Natura 2000.	18

KAZALO TABEL

Tabela 1: Lokalitete z najdenim koščičnim škratcem (<i>Coenagrion ornatum</i>), datumom najdbe ter številom ter obliko osebkov in razdelitvijo na obravnavana območja.	8
Tabela 2: Opredelitev kriterijev za izpolnitev obrazca SDF (Standard Data Form) za koščičnega škratca (<i>Coenagrion ornatum</i>) v POO SI3000221 Goričko.	16
Tabela 3: Opredelitev kriterijev za izpolnitev obrazca SDF (Standard Data Form) za koščičnega škratca (<i>Coenagrion ornatum</i>) v predlaganem območju Radmožanci.	17

1. UVOD

Center za kartografijo favne in flore je za naročnika, Ministrstvo za okolje in prostor, opravil nalogo: »Raziskava razširjenosti koščičnega škratca (*Coenagrion ornatum*) v letu 2016«.

Projektna naloga raziskave navaja:

»Slovenija je na podlagi *Direktive o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst – 92/43/EC* določila omrežje posebnih varstvenih območij imenovano Natura 2000. Ustreznost določenega omrežja sta Evropska komisija in Slovenija usklajevali že večkrat, nazadnje na biogeografskem seminarju 19. in 20. junija 2014, kjer je bil za koščičnega škratca (*Coenagrion ornatum*) sprejet znanstveni pridržek – SciRes, s tem, da je treba dodatno preučiti stanje te vrste v severovzhodni Sloveniji in na podlagi novih raziskav ugotoviti, ali so ta območja primerna in zadostna za vključitev v omrežje Natura 2000 tudi za varstvo koščičnega škratca.

Raziskava je namenjena izpolnjevanju mednarodnih obveznosti Slovenije, ki izhajajo iz *Direktive o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst – 92/43/EC*. Cilj raziskave je pridobiti podatke o prisotnosti in območjih razširjenosti koščičnega škratca v severovzhodnem delu Slovenije, na podlagi katerih bo mogoče ugotoviti, ali so ta območja primerna za vključitev v omrežje Natura 2000 tudi za varstvo koščičnega škratca.

Pridobljeni podatki bodo poleg tega uporabni tudi za:

- pripravo naravovarstvenih smernic,
- pripravo dokumentov v okviru presoj vplivov izvedbe planov in posegov,
- določitev varstvenih ukrepov,
- pripravo strokovnih podlag za upravljanje.

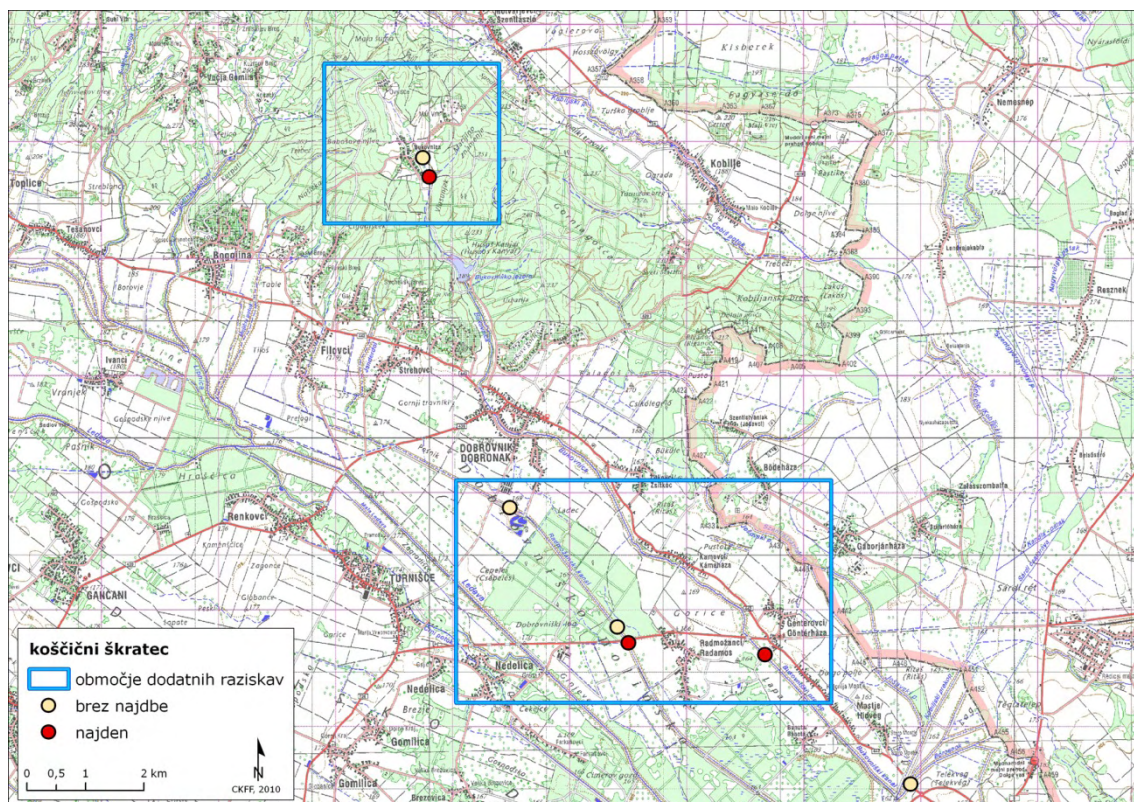
Izvajalec ob upoštevanju metode vzorčenja izvede popis na naslednjih območjih Natura 2000:

- SI3000221 Goričko,
- SI3000215 Mura.

Poleg tega izvajalec preveri pojavljanje vrste tudi zunaj obstoječih območij Natura 2000, na območjih, za katera so na voljo podatki o razširjenosti te vrste (v severovzhodni Sloveniji) oz. razpolaga s podatki o primernih habitatih. Natančneje so lokacije popisa določene v Šalamun in sod. (2010).«

2. METODE DELA

Spomladi 2016 smo med 26. majem in 25. junijem na območju severovzhodne Slovenije izvedli raziskavo prisotnosti in številčnosti košičnega škratca (*Coenagrion ornatum*). Glavnino terenskega dela smo opravili na območjih, opredeljenih med raziskavo leta 2010 (Šalamun in sod. 2010) (slika 1.)

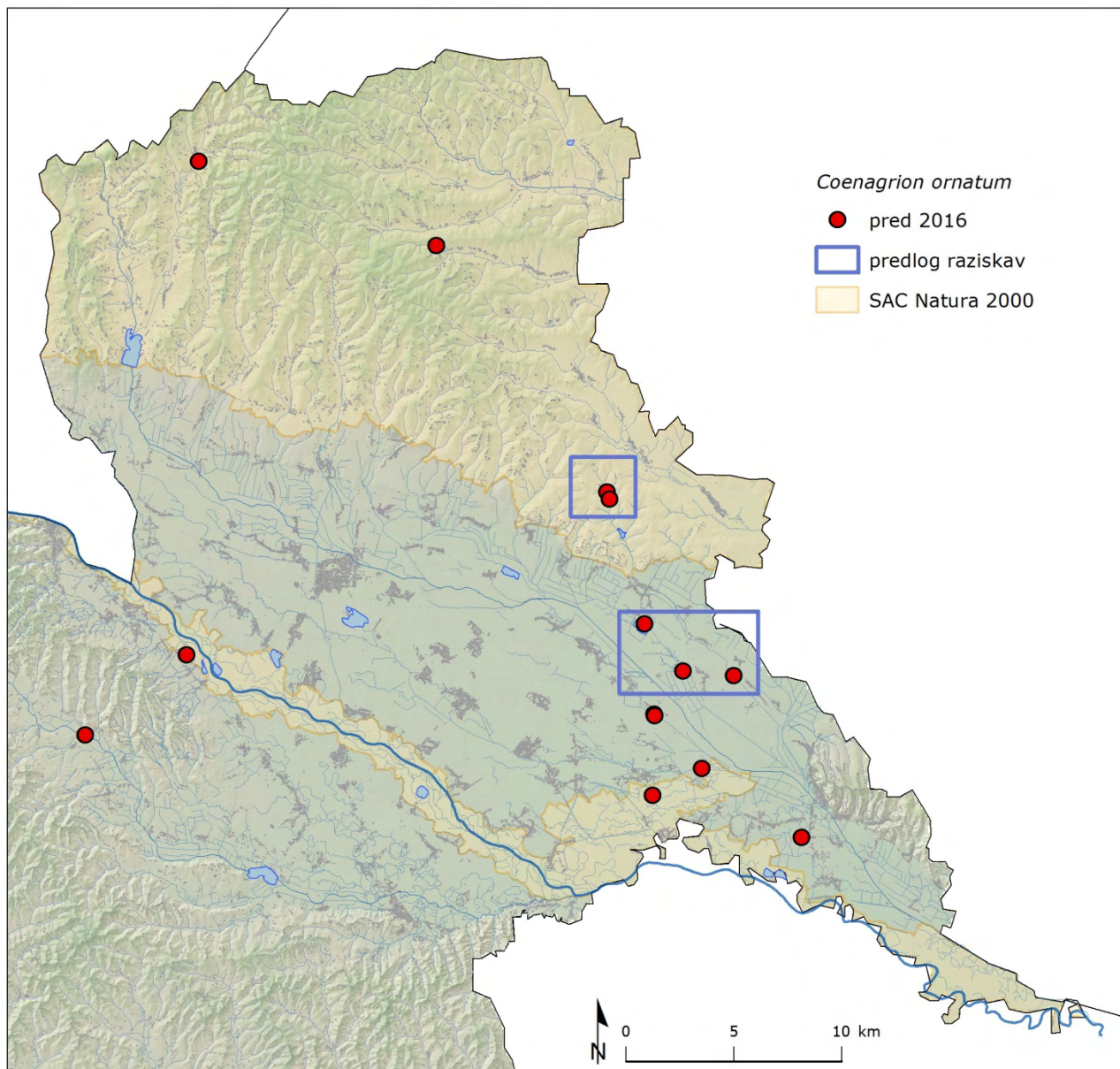
Slika 1: Območja, leta 2010 predlagani za dodatne raziskave košičnega škratca (*Coenagrion ornatum*) (iz Šalamun in sod. 2010).

Dodatno smo pregledali vse že znane lokalitete košičnega škratca severno od reke Mure (slika 2). Lokalitete na Radenskem polju južno ob Muri (Kotarac & Šalamun 1999) nismo pregledali, saj je bila obiskana v letih 2013 in 2014, ko je bilo ugotovljeno, da je celotno Radensko polje v zelo slabem stanju, sama lokaliteta pa suha in delno preorana (Šalamun in sod. 2015). Dve lokaliteti na severu Goriškega sta stranski rezultat popisov dnevnih metuljev in negozdnih habitatnih tipov med projektom »Harmonija v krajini« (Zakšek in sod. 2012, Trčak in sod. 2012). Severovzhodna lokaliteta na Goriškem je ob vlažnem travniku z muncem (*Eriophorum* sp.), zato smo iz popisa habitatnih tipov poiskali še druga najdišča munca ter glede na vodno mrežo in stanje na ortofoto posnetkih izbrali še nekaj možnih lokalitet.

Pri popisih smo se osredotočili predvsem na iskanje odraslih osebkov košičnega škratca, saj je iskanje levov in ličink ter naknadno težavno določanje preveč zamudno, kot je opisano tudi v Šalamun in sod. (2010). S terenskim delom smo zaradi deževne prve polovice maja začeli nekoliko kasneje in tudi v juniju prilagajali terenske dneve dežju, neurjem in tudi močnemu vetru. Kljub temu je bilo sončnih dni brez vetra dovolj, da smo lahko uspešno zaključili terensko delo.

Na terenu smo uporabljali metuljnico in daljnogled, glede na velikost in zaraščenost jarka ali potoka ter globino vode v njem smo hodili po strugi ali ob bregu. Pregledana območja smo beležili točkovno in linijsko s pomočjo GPS aparata. Zabeležili smo vse opažene kačje pastirje ter videno obliko (odrasli, juvenilni po spolu, sveže preobraženi, levi).

Slika 2: Znale lokalitete koščičnega škratca (*Coenagrion ornatum*) pred začetkom raziskave (CKFF 2016), predlagani območji raziskav ter POO Goričko in Mura.